Dosarul nr. 4r-3647/23 (PIGD: 4-23037619-02-4r-22092023)
Judecător: Garabagiu Valentina (Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani)

D E C I Z I E

15 martie 2024 mun. Chișinău
Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău
Având în componența sa:
Președintele ședinței, judecător: Robu Oxana
Judecători: Teleucă Stelian și Gîrbu Silvia

judecând în ședință de judecată fără participarea părților, recursul agentului constatator, din cadrul INSP al IGP MAI, *****, declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 04.05.2023, în cauza contravențională în privința lui *****, intentată în temeiul art.236 alin. (2) Cod contravențional.

Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,

A C O N S T A T A T:

La data de 19.02.2023 în privința lui ***** de către agentul constatator ***** a fost întocmit procesul verbal cu privire la contravenție nr. MAI05 738240, incriminându-i comiterea contravenției prevăzute de art. 236 alin. (2) Cod contravențional, pentru faptul că la 16.09.2022, ora 13:48, în r-nul Criuleni, sat. Ratuș, cet. ***** fiind la volanul automobilul de modelul „Volkswagen" cu n/î LTL 820, conducea autoturismul cu viteza de 74 km/h, depășind viteza de circulație pe sectorul respectiv de drum cu 24 km/h, ignorând prevederile pct.47 sbpct.(1) din RCR, prin ce a comis o contravenție prevăzută de art.236 alin.(2) Cod contravențional cu aplicarea unei amenzi pecuniare de 18 unități convenționale ce constituie suma de 900 lei și 4 puncte de penalizare.

Pe numele lui ***** a fost emisă decizia de sancționare, fiindu-i aplicată o amendă în mărime de 18 unități convenționale, ceea ce constituie 900 lei, cu aplicarea a 4 puncte de penalizare.

La data 02.03.2023, ***** a contestat decizia agentului constatator și a procesului verbal cu privire la contravenție cu seria și nr. MAI05 738240 din 19.02.2023, invocând că nu este de acord cu decizia emisă.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 04.05.2023, a fost dispusă încetarea procesului contravențional intentat în privința lui ***** pentru

săvârșirea contravenției prevăzute la art. 236 alin. (2) Cod contravențional, din lipsa în acțiunile acestuia a faptului contravenției.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, agentul constatator din cadrul INSP al IGP MAI, ***** a declarat recurs în termenul legal, prin care solicită admiterea recursului, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 04.05.2023, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care a dispune menținerea procesului verbal cu privire la contravenție seria/nr.MAI04997590 din 19.02.2023.

În motivarea recursului s-a indicat că, instanța de judecată nu a analizat legalitatea sau ilegalitatea acțiunilor agentului constatator la examinarea încălcării admise de contravenient, nu a fost examinat aspectul faptic al contravenției imputate, nu a verificat temeinicia și legalitatea procesului verbal cu privire la contravenție.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță în raport cu argumentele recursului declarat, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursul este fondat și urmează a fi admis, cu remiterea cauzei la rejudecare, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 464^2 Codul contravențional, *cauza contravențională în procedură scrisă se examinează de instanța de judecată în lipsa părților și fără dezbateri orale.*

În termen de 3 zile de la data intrării cauzei contravenționale în instanța de judecată, judecătorul transmite făptuitorului și victimei o copie a procesului-verbal cu privire la contravenție, a probelor și a înscrisurilor din dosarul cauzei contravenționale, precum și solicită părților de a se expune asupra aplicării procedurii scrise și asupra cauzei contravenționale, stabilind un termen de 10 zile. In cazul în care, după expirarea termenului prevăzut la alin.(2), părțile nu s-au expus asupra aplicării procedurii scrise și asupra cauzei contravenționale, instanța de judecată va pronunța o încheiere motivată cu privire la examinarea cauzei contravenționale în procedură scrisă. In cazul în care părțile, în termenul prevăzut la alin. (2), refuză aplicarea procedurii scrise și solicită examinarea cauzei contravenționale în ședință publică, instanța de judecată poate dispune citarea părților dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cauza contravențională în ședință publică, iar examinarea cauzei contravenționale se va desfășura în conformitate cu prevederile capitolului VII din cartea a doua a prezentului cod. Instanța de judecată poate să respingă prin încheiere motivată refuzul aplicării procedurii scrise și solicitarea examinării cauzei contravenționale în ședință publică în cazul în care consideră că, ținând cont de împrejurările cauzei, nu sânt necesare dezbateri publice. încheierea de respingere se contestă odată cu fondul. Dacă din materialele cauzei rezultă că cauza contravențională nu poate fi examinată în

procedură scrisă, instanța de judecată, prin încheiere motivată, care se contestă odată cu fondul, dispune examinarea cauzei în ordine generală.

Conform art.464[3] Codul contravențional, *soluționarea cauzei contravenționale în procedură scrisă se desfășoară în termenul și în condițiile prevăzute la art.454. Hotărârea judecătorească în procedură scrisă se emite în condițiile art.462. Hotărârea judecătorească emisă se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică părților cauzei contravenționale, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Hotărârea judecătorească examinată în procedură scrisă se contestă cu recurs care se examinează în condițiile prezentului cod. Instanța de recurs examinează recursul în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile prezentului articol fiind aplicabile corespunzător.*

Astfel, dreptul la un proces echitabil este asigurat și în procedura scrisă și alte circumstanțe excepționale nu sânt prezente.

Agentul constatator, și contravenientul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Chișinău, referințe, completări la cererea de recurs, sau alte cereri/demersuri, însă acestea trebuie să parvină la instanța de recurs, cu cel puțin 1 (una) zile înainte de data ședinței de judecată. Deci, cauza contravențională se va examina în lipsa părților în procedură scrisă.

În conformitate cu prevederile art.473 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod contravențional, după examinarea recursului, instanța de recurs admite recursul, casând hotărârea atacată, parțial sau integral, și dispune rejudecarea cauzei în primă instanță dacă este necesară administrarea de probe suplimentare.

Domeniul contravențional a fost asimilat „acuzațiilor în materie penală”, în înțelesul art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (*cauzele Zilibergerg contra Moldovei, 01.02.2005, §35; Anghel contra României, 04.10.2007, §52).*Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil.

În fapt, reieșind din materialele cauzei, Colegiul reține că la data de 19.02.2023 în privința lui ***** de către agentul constatator ***** a fost întocmit procesul verbal cu privire la contravenție nr. MAI05 738240, incriminându-i comiterea contravenției prevăzute de art. 236 alin. (2) Cod contravențional, pentru faptul că la 16.09.2022, ora 13:48, în r-nul. Criuleni sat. Ratuș, cet. ***** fiind la volanul automobilul de modelul „Volkswagen” cu n/î LTL 820, conducea autoturismul cu viteza de 74 km/h, depășind viteza de circulație pe sectorul respectiv de drum cu 24 km/h, ignorând prevederile pct.47 sbpct.(1) din RCR, prin ce a comis o contravenție prevăzută de art.236 alin.(2) Cod contravențional cu

aplicarea unei amenzi pecuniare de 18 unități convenționale ce constituie suma de 900 lei și 4 puncte de penalizare.

Pe numele lui ***** a fost emisă decizia de sancționare, fiindu-i aplicată o amendă în mărime de 18 unități convenționale, ceea ce constituie 900 lei, cu aplicarea în a 4 puncte de penalizare.

Potrivit prevederilor art.458 alin.(1) Cod contravențional, examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine: a) caracterul veridic al contravenției imputate; b) existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei; c) vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional; d) existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante; e) necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale; f) alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei.

Se subliniază că, CtEDO, în speța *Luka contra României* a evidențiat că art. 6 implică faptul că deciziile instanțelor trebuie să precizeze în mod suficient motivele pe care se întemeiază, astfel încât să arate că părțile au fost ascultate și să garanteze posibilitatea unui control public al administrării justiției. Altfel spus, art.6 îi atribuie „instanței" obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora și fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument *(Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, pct.19-20, pct.59 și 61).* Curtea evidențiază că trebuie să se țină seama de relevanța și incidența argumentului sau motivului cu privire la care instanța nu s-a pronunțat la încheierea cauzei *(Jahnke și Lenoble împotriva Franței (dec.), nr.40490/98 și Dima împotriva României, 16 noiembrie 2006).*

Din interpretarea art.6 al CEDO, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora.

Într-o altă ordine de idei, Colegiul penal relevă că, instanța de fond, a criticat dur activitatea agentului constatator sub aspectul administrării probatoriului în sensul acuzării, constatând nerespectarea mai multor prevederi legale, ceea ce în consecință a dus la concluzia că vina contravenientei nu a fost probată.

Colegiul penal însă consideră că, instanța de fond, în primul rând urma să dea apreciere materialelor dosarului contravențional și să se expună asupra pertinenței și concludenții acestora. Mai ales că, acuzația în materie contravențională este de un grad de intensitate mai scăzut decât în materia penală, ceea ce, pe cale de consecință, scade și din intensitatea rigorilor formale la administrarea probatoriului de către agentul constatator.

Nu în ultimul rând, urmează a fi menționat că, instanța de judecată, constatând activitatea defectuoasă a agentului constatator pe parcursul procedurii contravenționale, este în drept să clarifice aspectele neclare, având posibilitate să administreze și alte probe, la cererea părților, și cu respectarea dreptului acestora la un proces echitabil.

Totodată, instanța de recurs subliniază că, instanța de judecată, apreciind probatoriul administrat la caz, în conformitate cu art.458 alin.(1) Cod contravențional urma să stabilească caracterul veridic al contravenției imputate, vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante, necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale.

Prin urmare, admiterea contestației și încetarea procesului contravențional în baza articolului 461 Cod contravențional pe motive pur formale, reprezintă garanții excesive pentru contravenient. Așadar, instanța de fond, la adoptarea hotărârii s-a limitat doar la expunerea unor temeiuri formale și nefondate, făcând totalmente abstracție de la aspectul faptic.

Așadar, rezultă că în hotărâre nu sunt analizate probele pe care instanța își întemeiază soluția, nu s-a făcut o analiză multilaterală și coerentă a tuturor probelor din materialul contravențional prezentat, legătura între ele, nefiind motivată concluzia instanței în ce privește acceptarea unor probe, și respectiv, respingerea altora.

În conjunctura celor expuse, se atestă faptul că instanța de judecată a lăsat fără apreciere tabelul fotografic de la f.d. 9, în care este indicată data, ora, viteza de deplasare a automobilului. Or, instanța era obligată să aprecieze această fotografie în coroborare cu data, ora locul comiterii și întocmirii procesului verbal cu privire la contravenție, ceea ce semnifică, că anume contravenientul a fost stopat la data, ora și locul respectiv. Iar faptul indicării de către agentul constatator a datelor cu caracter personal ale șoferului mașinii stopate, demonstrează că anume contravenientul era la volan.

În consecință, Colegiul penal a reținut că instanța de fond a examinat cauza în mod superficial și unilateral, fără a da o apreciere obiectivă probelor din dosar, adică prezenței sau lipsei probelor anexate la materialele cauzei pentru confirmarea vinovăției sau nevinovăției contravenientului.

În acest context, relevante sunt dezideratele din Hotărârea Curții Constituționale nr.02 din 22.11.2018, §65, în care Curtea a reținut în jurisprudența sa că sistemul de sancționare al statului trebuie să funcționeze de o asemenea manieră încât cei vulnerabili, i.e. victimele actelor de violență, să fie convinși că sistemul judiciar va reacționa împotriva ilegalităților comise față de ei și nu le va tolera sau nu îi va lăsa pe făptuitori nepedepsiți. Dacă nu s-ar putea stabili o

pedeapsă din cauza reglementării deficitare a legii, scopul legii contravenționale nu ar fi atins, fapt care ar alimenta scepticismul public la adresa sistemului judiciar.

În această ordine de idei, reieșind din raționamentele expuse, instanța de recurs consideră că instanța de fond în mod nejustificat și pripit a purces la încetarea procesului contravențional în privința lui *****.

În aceste circumstanțe se denotă faptul că instanța nu a examinat complet și obiectiv cauza contravențională dată, iar la emiterea hotărârii nu a dat deplină importanță prevederilor art.462 alin.(4) Cod contravențional.

Prin urmare, rezultă că în hotărâre nu sunt analizate probele pe care instanța își întemeiază soluția, nu s-a făcut o analiză multilaterală și coerentă a tuturor probelor din materialul contravențional prezentat, legătura între ele, nefiind motivată concluzia instanței în ce privește acceptarea unor probe, și respectiv, respingerea altora.

Aceste fapte constituie o neglijare a prevederilor art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, întrucât, Convenția impune obligația oricărei instanțe de a indica suficient de clar motivele pe care s-a sprijinit. Această exigență, care contribuie la garantarea respectării principiului bunei administrări a justiției, nu poate fi întotdeauna înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat pentru fiecare argument al părților. Instanțele naționale sunt obligate să-și motiveze deciziile, ceea ce nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat la fiecare argument, dar ca o obligație de a se pronunța asupra problemelor cele mai importante ridicate în speță (a se vedea în acest sens cauza *Ruiz Torija şi Hiro Balani împotriva Spaniei, hotărârea din 09.12.1994, sau Grigore Vlasia Vasilescu împotriva României, hotărârea din 06.06.2006).*

Elucidarea tuturor împrejurărilor menționate are o mare importanță la examinarea corectă a cauzei, ceea ce instanța de judecată nu a efectuat, prin ce au fost ignorate normele dreptului procedural și dreptul la un proces echitabil, care neapărat servește drept temei pentru anularea hotărârii atacate și remiterea cauzei la o nouă examinare, în aceiași judecătorie, în alt complet de judecată.

Așadar, instanța de fond nu a examinat cauza sub toate aspectele, în mod complet și obiectiv, fără a clarifica circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei, fiind necesară administrarea de probe suplimentare, astfel că, Colegiul penal admite cererea de recurs, casează hotărârea contestată și dispune rejudecarea cauzei în primă instanță, de către un alt complet de judecată.

Conducându-se de prevederile art.473 alin.(1) pct.2) lit. c), 474 Cod contravențional, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, -

D E C I D E:

Admite recursul declarat de către agentul constatator, din cadrul INSP al IGP MAI, *****.

Casează hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 04.05.2023, prin care s-a dispus încetarea procesului contravențional în privința lui *****, cu remiterea cauzei respective la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător: Robu Oxana

Judecători: Teleucă Stelian

Gîrbu Silvia